

دانش آموزان و دبیران گرامی : در صورت مفید بودن جزوه صلوات ذکر کنید .

مطالعات اجتماعی هفتم (درس ۱ تا ۱۲) بخش مربوط به نوبت اول (

ص ۱

درس ۱ (من حق دارم)

- ۱- منظور از حق چیست؟ منظور از حق چیزهایی است که یک انسان به دلیل مقام انسانی اش، شایستگی داشتن آنها را دارد.
- ۲- چند مورد از حقوق طبیعی که انسان ها از ابتدای خلقت صاحب آن می شوند را نام ببرید؟ ۱- همه انسان ها حق حیات یا زندگی دارند که مهم ترین حق آنها است ۲- آنها حق دارند از نعمت های الهی برخوردار شوند ۳- برای تأمین نیازهای خود کار و تلاش کنند ۴- ازدواج کنند و تشکیل خانواده بدهند ۵- یاد بگیرند راه زندگی خود را انتخاب کنند ۶- انسان ها حق دارند آزاد باشند؛ یعنی برده و بنده انسان های دیگر نباشند .
- ۳- چرا انسان ها نباید برده و بنده انسان های دیگر باشند؟ زیرا خداوند آنها را آزاد آفریده است
- ۴- چند مورد از نعمت های الهی و حق برخورداری از آن ها را توضیح دهید؟ استفاده از گیاهان، جانوران و آب برای تغذیه - استفاده از هوا برای نفس کشیدن - داشتن استعداد یادگرفتن و آموختن
- ۵- آیا همه انسان ها صرف نظر از قوم، نژاد، زبان، اعتقادات، ثروت، فقر و ... دارای حقوق طبیعی هستند؟ چرا؟ بله - زیرا همه ی انسان های دنیا آفریده خداوند هستند .
- ۶- ما از ابتدای تولد با چه کسانی ارتباط برقرار می کنیم؟ ما از ابتدای تولد با مادر و پدر و برادر و فواهر و فویشان ارتباط برقرار می کنیم.
- ۷- تبعه ی یک کشور بودن موجب چه چیزی می شود؟ تبعه یک کشور بودن موجب می شود افراد حقوقی بر اساس قوانین آن کشور داشته باشند.
- ۸- انسان در خانه و خانواده چه حقوقی دارد؟ ۱- انسان حق دارد نام و نام خانوادگی و شناسنامه داشته باشد. ۲- فرزندان حق دارند از محبت و توجه پدر و مادر برخوردار باشند. ۳- همه حق دارند با سواد شوند و تحصیل کنند و استعدادهای خود را شکوفا کنند. ۴- همه افراد حق دارند غذا، لباس و مسکن مناسب داشته باشند. ۵- هیچ کس حق ندارد دیگری را مسفره کند یا به او صدمه بزند.
- ۹- شناسنامه چه چیزی را نشان می دهد؟ شناسنامه نشان می دهد که فرزند چه کسی هستیم و به کدام کشور تعلق داریم.
- ۱۰- یک دانش آموز در مدرسه چه حقوقی دارد؟ ۱- هر دانش آموزی حق دارد در مدرسه به او به اندازه سایر دانش آموزان توجه کنند و مسئولان یا معلمان مدرسه در این باره تبعیضی بین او و دیگران قائل نشوند. ۲- هر دانش آموزی حق دارد نظرش را درباره مشکلات درسی یا روش های آموزشی در مدرسه، مؤدبانه و موقرانه بیان کند. ۳- هیچکس نباید در مدرسه مورد تمسخر یا تنبیه برنی قرار بگیرد.

۱۱- انسان در محیط زندگی و کشور چه حقوقی دارد؟ ۱- هر فرد حق دارد در محیطی سالم، تمیز و پاک زندگی کند. ۲- هر فرد حق دارد از فرمات مناسب پزشکی و بهداشتی استفاده کند. ۳- همه حق دارند در کوچه و خیابان امنیت داشته باشند.

۱۲- مؤسساتی که با همکاری مردم برای بهداشت و سلامتی، آموزش و امنیت مردم تلاش می کنند را نام ببرید؟

شهرداری - آموزش و پرورش - بهداشت و درمان - نیروی انتظامی

نکته: انسان ها از ابتدای فلقت و تولد دارای حقوق طبیعی می شوند.

نکته: هیچ کس نمی تواند به تنهایی زندگی کند.

نکته: پدر و مادر باید برای فرزندان ۴ فویب انتخاب کنند.

نکته: خانواده تا حدی که توان مالی دارد، وسایل زندگی مرا فراهم می کند تا به خوبی رشد کنم.

نکته: مسخره کردن انسان ها از نظر قرآن گناهی بزرگ است.

درس ۲ (من مسئول هستم)

۱- منظور از حقوق متقابل یعنی چه؟ یعنی همان طور که ما حق داریم، پدر و مادر و معلم و همسایگان و دوستان و ... نیز حقی بر ما دارند.

۲- « حق و مسئولیت به منزله دو کفه ترازو هستند که باید تعادل آنها حفظ شود » را با ذکر مثال توضیح دهید؟ برای مثال کودکان حق دارند در خانواده از محبت و مراقبت و فوراک و پوشاک مناسب بهره مند شوند و فرزندان نیز وظیفه و مسئولیت دارند که به والدین خود احترام بگذارند و از آنها اطاعت کنند.

۳- مسئولیت یعنی چه؟ مسئولیت یعنی وظایفی که هر یک از ما به عهده داریم و دیگران انتظار دارند آنها را انجام دهیم.

۴- آقای مسعودی ۴۰ سال دارد و پزشک است او دارای همسر و سه فرزند است و در یک آپارتمان زندگی می کند به

دبیران گرامی در استان تهران و شهرستان های

استان تهران در صورت تمایل به دریافت جزوه به

تعداد دانش آموزان خود با قیمت بسیار مناسب با

شماره زیر تماس بگیرید.

۰۹۱۹۳۶۰۱۴۷۰ قاسمی

نظر شما او در هریک از نقش های زیر چه مسئولیتی هایی به عهده دارد؟

به عنوان پدر: باید نیاز های اعضای خانواده را تأمین کند و ...

به عنوان همسر: باید با همسر خود مهربان باشد و ...

به عنوان پزشک: باید نسبت به بیماران خود احساس مسئولیت داشته باشد و ...

به عنوان فرزند پدر و مادر خود: باید به پدر و مادر خود احترام بگذارد و ...

به عنوان همسایه: باید حقوق همسایگان خود را رعایت کند و ...

۵- ما در برابر چه چیز و چه کسانی مسئول هستیم؟ ۱- خداوند متعال ۲- خودم ۳- دیگران (اعضای خانواده، معلمان و

همکلاسی ها، اعضای جامعه) ۴- محیط زندگی و عالم آفرینش

۶- خداوند متعال چه نعمت هایی به ما عطا کرده است؟ عقل و فکر و استعداد و توانایی؛ خانواده؛ معلم؛ فوراک و

پوشاک و صدها نعمت دیگر

۷- وظیفه ی مادر برابر نعمت های خداوند چیست؟ وظیفه ما این است که خداوند را عبادت کنیم، شکرگزار نعمت هایش باشیم و از دستورات او که برای سعادت و فوشتفتی ما است پیروی کنیم.

۸- « شکرگزار بودن نعمت های خداوند » یعنی چه؟ شکرگزار بودن یعنی استفاده صحیح از نعمت ها، قدر نعمت ها را دانستن و به هر ندادن آنها.

۹- وظیفه ی مادر برابر بدن خود چیست؟ با خوردن غذای مناسب و پرهیز از غذاها یا مواد مضر، رعایت بهداشت و نظافت، فوالب کافی و ورزش از برنم مراقبت می کنم. ۲- از بدن خودم در مقابل موقعیت های فطرتناک مثل ترقه بازی، عبور از خیابان و باره با بی احتیاطی و نظایر آن محافظت می کنم. ۳- باید تلاش کنم استعدادهای خودم را بشناسم و آنها را شکوفا کنم. ۴- تلاش می کنم با زبانم دروغ نگویم یا غیبت نکنم. ۵- با دست و پایم کار فطری یا گناه انجام ندهم و مراقب اعمال و رفتار خود باشم.

۱۰- وظیفه ی مادر برابر اعضای خانواده چیست؟ ۱- در کارهای خانه با پدر و مادرم همکاری می کنم. ۲- وظایف شفقی خودم را بر دوش دیگران نمی گزارم. ۳- از پدر و مادرم اطاعت می کنم و به نصیحت هایشان گوش می دهم. ۴- به فواهران و برادرانم کمک و از آنها مراقبت می نمایم. ۵- می دانم باید به اعضای خانواده ام احترام بگذارم و هرگز نباید با پدر و مادر با تندی و گستاخی صحبت کنم. ۶- از هر تصمیم یا کاری که باعث ناراحتی آنها می شود خودداری می کنم.

۱۱- چرا ما باید از پدر و مادرمان اطاعت کنیم و به نصیحت هایشان گوش دهیم؟ چون آن ها فوشتفتی ما را می فوهند

۱۲- وظیفه ی مادر برابر معلمان و همکلاسی های خود چیست؟ ۱- مقررات و نظم کلاس و مدرسه را رعایت می کنم. ۲- با معلمان و دیگر مسئولان مدرسه با ادب و احترام برخورد می کنم. ۳- به توصیه های معلم گوش می کنم. ۴- سعی می کنم درس ها را فوالب یاد بگیرم و تکالیفم را به موقع انجام دهم. ۵- با هم کلاسی هایم مهربان هستم و به آنها کمک می کنم. ۶- از اموال عمومی مدرسه که متعلق به همه است محافظت می کنم.

۱۳- وظیفه ی مادر برابر اعضای جامعه چیست؟ ۱- در محل زندگی ام طوری رفتار می کنم که همسایگان آزرده نشوند.

۲- برای حفظ امنیت با اهالی محل و مسئولان همکاری می کنم. ۳- من در برابر فون شهیدانی که برای انقلاب اسلامی و دفاع از میهن جان دادند مسئول هستم. ۴- من وظیفه دارم به همراه هم وطنانم برای پیشرفت و آبادانی کشورم تلاش کنم. ۵- وظیفه دارم از وحدت و استقلال میهن دفاع کنم. ۶- من علاوه بر کشورم در برابر مسلمانان جهان (امت اسلامی) مسئول هستم.

۱۳- وظیفه ی مادر برابر محیط زندگی خود و عالم آفرینش چیست؟ ۱- باید برای آباد کردن محیط زندگی ام تلاش کنم.

۲- سعی می کنم بهداشت و پاکیزگی را در محیط زندگی ام حفظ کنم. ۳- به محیط زیست آسیب نرسانم و نظم طبیعت را برهم نزنم.

نکته: ما در روابطی که با دیگران برقرار می کنیم دارای « مقوق متقابل » هستیم.

نکته: همان طور که ما حقوقی داریم، مسئول هم هستیم.

نکته: وقتی فردی وظایف و تکالیف خود را خوب انجام می دهد می گویند او فرد مسئولی است.

نکته: هیچ فردی نیست که مسئولیتی نداشته باشد.

نکته: خداوند از اعمال و رفتار من و از آنچه در قلب و فکر من می گذرد آگاه است..

درس ۳ (چرا به مقررات و قوانین نیاز داریم ؟)

۱- مهم ترین عوامل به وجود آمدن قانون و مقررات در جامعه چیست؟ ۱- برقراری نظم و امنیت ۲- حفظ حقوق انسان ها

۲- ما در استفاده از حقوق خود تا چه اندازه آزادی داریم؟ تا جایی که استفاده از حقوق با قانون مخالف نباشد.

۳- قوانین و مقررات یک اردوی دانش آموزی را بیان کنید؟

۴- رعایت نکردن قوانین و مقررات در جامعه موجب چه مشکلاتی می شود؟ موجب برهم زدن نظم و امنیت اجتماعی و از بین رفتن حقوق افراد می شود.

۵- به این موقعیت ها توجه کنید و بگویید هر کدام چه پیامد هایی دارد و کدام حقوق نادیده گرفته می شود؟

الف) فردی زباله های خانه خود را در گوشه ی پارکی مقابل محوطه ی بازی کودکان بریزد: پارک آلوده می شود و بوی بوی ایدار می شود و برای بازی بچه ها مشکل ایدار می شود.

ب) فردی بخواهد خارج از صف افرادی که در نانوایی ایستاده اند، نان بگیرد: هرج و مرج به وجود می آید و حق نوبت دیگران پایمال می شود.

ج) فروشنده ای که رایانه ای را فروخته و وقتی مشتری از او برگه خرید (صورت حساب) می خواهد، به او نمی دهد: ممکن است باعث گرانفروشی و سوء استفاده شود.

د) راننده ای که بدون توجه به علامت عبور ممنوع داخل خیابان یک طرفه می شود و ترافیک به وجود می آورد: مزاحم عبور دیگر وسایل نقلیه می شود و قوانین راهنمایی و رانندگی نادیده گرفته می شود.

ه) موتور سواری که به علت شلوغی خیابان وارد پیاده رو می شود و از بین مردم عبور می کند: برای عابرین مزاحمت ایدار می شود

www.my-dars.ir

و) شرکت ساختمانی که قرار است سالن ورزشی برای مردم بسازد، اما مقررات ساختمان سازی و مصالح مناسب را به کار نبرد: ساختمان ریزش می کند و فطرات بانی برای شهروندان به همراه دارد.

۶- جدول زیر را کامل کنید

(جدول در صفحه بعد)

ردیف	مقررات مسجد	کارکرد
۱	در آوردن کفش ها و قرار دادن آن ها در جا کفشی	احترام به مکان های مذهبی و رعایت بهداشت و نظم
۲	دست زدن به درجه بخاری	حفظ ایمنی و جلوگیری از آتش سوزی
۳	گذاشتن مهر در جای خود	رعایت نظم
۴	با صدای بلند حرف زدن و نخندیدن	احترام به نمازگزاران

درس ۴ (قانون گذاری)

۱- مقررات یک جامعه به چند نوع تقسیم می شود؟ برای هر کدام مثال بزنید؟

۱- مقررات مذهبی و اخلاقی : هیچ کس نباید با کفش وارد نمازخانه و مسجد شود.

۲- مقررات اجتماعی : ایستادن در صف اتوبوس و یا ثانوی

۳- قانون : ممنوعیت عبور از چراغ قرمز - هیچ کس نمی تواند بدون داشتن صلاحیت و مدرک پزشکی به درمان مردم بپردازد

۲- در قانون اساسی هر کشور چه مسائلی مطرح می شود؟ در قانون اساسی هر کشور مهم ترین حقوق ملت و همپنین مهم ترین وظایف حکومت و مردم ، معین شده است

۳- پس از پیروزی انقلاب اسلامی ، مجلس خبرگان برای چه منظوری تشکیل شد؟ برای نوشتن قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۴- قانون اساسی کشور ما در چه روزهایی به همه پرسى گذاشته شد؟ و نتیجه همه پرسى چه بود؟ در روزهای ۱۱ و ۱۲ آذر ماه ۱۳۵۸ به همه پرسى گذاشته شد و مردم به آن رأى مثبت یا آرى دادند.

۵- منظور از اینکه همه افراد در مقابل قانون مساوی هستند چیست؟ مثال بزنید. یعنی قانون باید برای همه افراد به صورت مساوی اجرا شود. برای مثال هر کس از چراغ قرمز عبور کند ، جریمه می شود؛ چه بی سواد باشد ، چه استاد دانشگاه. چه پولدار باشد ، چه فقیر و

۶- قوه ی مقننه از چند بخش تشکیل شده است؟ دو بخش ۱- مجلس شورای اسلامی ۲- شورای نگهبان

۷- اعضای مجلس شورای اسلامی از چه کسانی تشکیل می شود؟ (توضیح دهید) اعضای مجلس شورای اسلامی

نمایندگان منتفب مردم هستند که قوانین عادی را تهیه و تصویب می کنند. آنها برای یک دوره چهار ساله از سوی مردم مناطق مختلف کشور ما انتخاب می شوند.

۸- اعضای شورای نگهبان از چه کسانی تشکیل می شود؟ این شورا مرکب از ۱۲ نفر است. ۶ نفر فقیه که از سوی رهبر جمهوری اسلامی انتخاب می شوند و ۶ نفر حقوقدان که از طرف قوه قضاییه به مجلس معرفی می شوند.

۹- شورای نگهبان چه وظایفی دارد؟ ۱- این شورا همه قوانینی را که مجلس تصویب می کند با قانون اساسی و احکام

دین اسلام مطابقت می دهد و اگر قوانین تصویب شده با قانون اساسی و اصول و احکام دین مخالفت داشت آنها را رد می کند یا دوباره به مجلس برمی گرداند تا اصلاح شود. ۲- این شورا بر انتخاباتی که در کشور برگزار می شود مانند انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی، نظارت می کند.

۹- چرا مردم باید اعضای مجلس شورای اسلامی را از بین بهترین افراد جامعه انتخاب کنند؟ زیرا وضع قانون اهمیت زیادی در سرنوشت کشور و مردم دارد.

۱۰- نماینده شهر یا روستای محل زندگی شما (شهریار، قدس، ملارد) در مجلس شورای اسلامی چه کسی است؟
آقای حسین گروسی

نکته: مهم ترین قانون هر کشور قانون اساسی آن کشور است.

نکته: قانون اساسی مادر همه قانون ها است و سایر قوانین در چارچوب آن تصویب می شوند.

نکته: پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مجلس خبرگان برای نوشتن قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تشکیل شد.

نکته: اعضای مجلس خبرگان توسط مردم انتخاب می شوند.

نکته: قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ۱۷۷ اصل دارد.

نکته: قوه مقننه تهیه و تصویب قوانین عادی کشور را در چارچوب قانون اساسی به عهده دارد.

نکته: نمایندگان مجلس پس از انتخاب شدن برای شروع کار خود، در مجلس آزادی سوگند می کنند.

نکته: نمایندگان مجلس، از بین خود فردی را به عنوان رئیس مجلس انتخاب می کنند.

نکته: نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای یک دوره چهار ساله از سوی مردم مناطق مختلف کشور ما انتخاب می شوند.

درس ۵ (همدلی و همیاری در حوادث)

۱- چند نمونه از حوادثی را که در آن مردم کشور ما نشان دادند که روحیه همدلی و همدردی خوبی دارند، بیان کنید.
حوادث مقتل مانند جنگ تمپیلی عراق علیه ایران، زلزله بم، زلزله آذربایجان و سیل استان گلستان

۲- همدلی یعنی چه؟ همدلی یعنی اینکه خود را به جای فردی که دچار حادثه شده بگذاریم و احساس و شرایط او را درک کنیم.

۳- همدردی یعنی چه؟ همدردی یعنی پس از درک احساس فرد حادثه دیده به کمک او بشتابیم.

۴- آیا ما در هنگام حوادث فقط به یاری هموطنان خود می شتابیم؟ ما در هنگام حوادث فقط به یاری هموطنان خود نمی شتابیم، بلکه نسبت به همه انسان های مظلوم و آسیب دیده که در هر جای جهان باشند احساس مسئولیت می کنیم.

۵- دو نمونه از حوادثی را که در مناطق مختلف جهان رخ داده و موجب همدلی ما شده است را بیان کنید. ۱- مردم

فلسطین اشغالی در اثر عملات نابوانمردانه رژیم اشغالگر قدس، زخمی می شوند و یا به شهادت می رسند ۲- در فبره می شنویم مردم یک کشور آفریقایی در اثر فُشک سالی و گرسنگی در شرایط بسیارسفتی زندگی می کنند و عده ای از آنها

می میرند.

ص ۷

۶- گروهی که برای کمک به زلزله زدگان یک منطقه اعزام می شوند ، باید چه آموزش هایی ببیند؟ آموزش امداد و کمک های اولیه ، اطفاء حریق ، جستجو و نجات ،

۷- گروهی که برای کمک به زلزله زدگان یک منطقه اعزام می شوند ، باید چه کارهایی انجام دهند؟ ۱- باید آرامش خود را حفظ کنند و به مردم آن منطقه روحیه بدهند . ۲- طبق آموزش هایی که از قبل دیده اند ، امداد رسانی کنند ۳- از دستورات مافوق خود اطاعت کنند .

۸- چرا امروزه همه به سرعت می توانند از اخبار حوادث در مناطق مختلف آگاه شوند؟ به علت گسترش وسایل ارتباطی و حمل و نقل

۹- امروزه وقتی حادثه ای رخ می دهد کدام مؤسسات برای همدلی و همدردی به آسیب دیدگان می شتابند؟ مؤسسات مختلف مانند ، جمعیت هلال احمر، سازمان آتش نشانی ، اورژانس ، نیروی انتظامی و ...

۱۰- چند مورد از وظایف سازمان جمعیت هلال احمر را نام ببرید . ۱- در هنگام وقوع حوادث، به مبروهین کمک های اولیه می رسانند و آنها را به بیمارستان منتقل می کنند . ۲- برای آسیب دیدگان سیل یا زلزله و جنگ ، پلادر های اسکان موقت برپا می کند و کمک های مردمی مثل غذا، پوشاک، پلادر اسکان و دارو را جمع آوری و به آنها می رساند . ۳- در شرایط عادی برای صلح و دوستی و همچنین حفظ محیط زیست تلاش می کند .

۱۱- الف) این شعر از کیست؟

که در آفرینش زین گوهرند

بنی آدم (عضای یک بدن)

وگر عضوها را نماند فرار

چو عضوی بد ورو آورو روزگار

نقاید که نامت نهند آومی

نوگز محنت و بگره بی غمی

سعدی

ب) معنای شعر را توضیح دهید .

(انسان ها مانند اعضای یک بدن هستند که فلقیت آنها از یک گوهر یکسان است)

(اگر انسان در سفتی و مشکل باشد گویی همه انسانها دچار مشکل شده اند)

(هر کس که نسبت به مشکلات دیگران بی تفاوت باشد ، بویی از انسانیت نبرده است)

درس ۶ (بیمه و مقابله با حوادث)

۱- چرا بیمه به وجود آمده است؟ مؤسسه بیمه، برای جبران زیان های مالی و جانی که شخص توانایی جبران آن را ندارد ، به وجود آمده است .

۲- بیمه چیست؟ بیمه یک قرارداد بین بیمه گر و بیمه شونده (بیمه گزار) است .

۳- مؤسسه بیمه گر چه تعهدی می کند؟ بیمه گر تعهد می کند ، فسارت های ناشی از حوادث معینی را جبران کند .

۴- بیمه شونده چه تعهدی می کند؟ بیمه شونده تعهد می کند ، حق بیمه را پرداخت نماید .

۵- بیمه ها از نظر قانون به چند بخش تقسیم می شوند؟ ۱- اجباری ۲- اختیاری

۶- بیمه‌ی حوادث جانی و مالی ناشی از تصادف از نظر قانون جزو کدام نوع بیمه است؟ اِباری

۷- بیمه‌ی کارگران و کارمندان از نظر قانون جزو کدام نوع بیمه است؟ اِباری

۸- بیمه‌ی خسارت‌های ناشی از حوادث احتمالی چون زلزله، سیل و آتش‌سوزی از نظر قانون جزو کدام نوع بیمه است؟ اِباری

۹- بیمه از نظر خدماتی که به بیمه‌شوندگان ارائه می‌کند، چند نوع دارد؟ بیمه‌بهداشت و درمان، بیمه‌بیکاری، بیمه‌عمر، بیمه‌ازکارافتادگی، بیمه‌روستاییان، بیمه‌برنه‌اتومبیل، بیمه‌سرنشین‌فودرو، بیمه‌آتش‌سوزی، بیمه‌منازل مسکونی و ...

۱۰- بیمه‌ی بهداشت و درمان چه فوایدی دارد؟ اِباری که تحت پوشش بیمه‌بهداشت و درمان هستند می‌توانند بخشی از هزینه‌های پزشکی فود را مانند عمل‌جراحی، آزمایشگاه، فرید دارو و ... از طریق بیمه دریافت کنند.

۱۱- خانواده‌ها برای جبران خسارت‌های ناشی از حوادث احتمالی چون زلزله، سیل و آتش‌سوزی در محل زندگی خود بهتر است چه اقدامی انجام دهند؟ بهتر است فانه‌ی فود را در مقابل حوادث احتمالی بیمه کنیم.

۱۲- بیمه‌ی منازل مسکونی چیست؟ با این بیمه می‌توانید فانه‌ی فود را در مقابل فطرات آتش‌سوزی، صاعقه، انفجار، سرقت، سیل، مسئولیت در قبال همسایگان مجاور و ... بیمه کنید.

۱۳- بیمه‌ی منازل مسکونی چه فایده‌ای دارد؟ این بیمه امنیت فانه‌ی امان را که قسمتی از سرمایه‌ما است تأمین می‌کند.

۱۴- بیمه‌ی دانش‌آموزی چه فایده‌هایی دارد؟ باعث آرامش فاطر دانش‌آموزان می‌شود و در طول سال تحصیلی (داخل یا خارج مدرسه) دانش‌آموزان در برابر حوادث بیمه می‌شوند.

نکته: همه‌ی مؤسسات بیمه در کشور ما زیر نظر بیمه‌مرکزی فعالیت می‌کنند.

نکته: شما «بیمه‌شونره» هستید و مؤسسه‌ای که شما را بیمه کرده است، «بیمه‌گر» نامیده می‌شود.

درس ۷ (تولید و توزیع)

۱- تولید محصول به چه منظوری صورت می‌گیرد؟ به منظور رفع نیازها و فواسته‌های انسان

۲- محصولی که تولید می‌شود ممکن است بر چند نوع باشد؟ ۱- ممکن است کالا باشد مانند کفش، کیف، دفتر، یفپال، تلویزیون و ... ۲- ممکن است فرمات باشد مانند فرمات پزشکی، آموزش، بیمه، عمل و نقل و ...

۳- عوامل لازم برای تولید را به چند دسته می‌توان طبقه‌بندی کرد؟ ۱- منابع طبیعی ۲- سرمایه ۳- نیروی انسانی

۴- منابع طبیعی یعنی چه؟ آنچه در طبیعت وجود دارد مانند آب، فاک، بانوران، بنگل‌ها، معادن (نفت، گاز، زغال‌سنگ، آهن و ...) منابع طبیعی هستند.

۵- سرمایه‌تولید را تعریف کنید؟ انسان برای آنکه از منابع طبیعی استفاده و آنها را به کالا تبدیل کند به ابزار و تجهیزات نیاز دارد که به آن سرمایه می‌گویند. مانند: ماشین‌آلات، ابزارکار و زمین یا سافتمانی که تولید در آنها

- ۶- چرا نقش نیروی انسانی در تولید بسیار مهم است؟ زیرا اگر کار و تلاش انسان نبود، پیزی تولید نمی‌شد و آدمیان نمی‌توانستند به زندگی ادامه بدهند
- ۷- شغل‌های گوناگون چگونه به وجود آمدند؟ در گذشته‌های دور با رونق کار کشاورزی تولید محصول زیاد شد. با تولید غذای کافی دیگر همه مجبور به کار کشاورزی نبودند و به تدریج افراد دیگر توانستند به کارهای دیگر بپردازند و در برقی کارها مهارت پیدا کنند. بدین ترتیب تقسیم کار در جامعه بوجود آمد. هرکس تولید یک یا چند کالا را برعهده گرفت و شغل‌های گوناگون پدید آمد.
- ۸- مشاغل و فعالیت‌های اقتصادی را در چند گروه می‌توان طبقه‌بندی کرد؟ ۱- کشاورزی ۲- صنعت ۳- خدمات.
- ۹- کدام یک از عوامل تولید (منابع طبیعی، نیروی انسانی و سرمایه) مهم‌ترند؟ چرا؟ نیروی انسانی - زیرا اگر کار و تلاش انسان نبود، پیزی تولید نمی‌شد
- ۱۰- امروزه کدام عوامل تولید (منابع طبیعی، نیروی انسانی و سرمایه) بیشتر تغییر کرده‌اند؟ سرمایه
- ۱۱- از چه راه‌هایی می‌توانیم به تولید ملی کمک کنیم؟ ۱- از واردات کالاهایی که در داخل کشور تولید می‌شوند، جلوگیری کنیم. ۲- کالای ایرانی بفریم و مصرف کنیم. ۳- خانواده و دوستان خود را برای فریدن کالای ایرانی تشویق کنیم.
- ۱۲- چگونه می‌توانیم از تولیدکنندگان کشورمان حمایت کنیم؟ ۱- از واردات کالاهایی که در داخل کشور تولید می‌شوند، جلوگیری کنیم. ۲- کالای ایرانی بفریم و مصرف کنیم. ۳- خانواده و دوستان خود را برای فریدن کالای ایرانی تشویق کنیم.
- ۱۳- توزیع را تعریف کنید؟ توزیع فعالیت است که بین تولیدکننده و مصرف‌کننده رابطه برقرار می‌کند.
- ۱۴- «تولیدکنندگان سعی می‌کنند بازارهای مصرف کالاهای خود را پیدا کنند» یعنی چه؟ یعنی بینند در کدام مناطق این کالاها فوahan یا مشتریان بیشتری دارد.
- ۱۵- بازارهای مصرف واحدهای تولیدی را نام ببرید؟ بازارهای قدیمی در شهرها، فروشگاه‌های چند طبقه و مغازه‌های اطراف فیابان‌ها
- ۱۶- چرا در گذشته بر روی بازارهای بزرگ و پر رونق پوشش و سقفی می‌ساختند؟ زیرا عابران از آفتاب تابستان و سرمای زمستان محفوظ بمانند
- ۱۷- در زمان‌های گذشته از بازارها چه استفاده‌هایی می‌شد؟ بازارها علاوه بر اینکه محل دادوستد اقتصادی بودند در امور اجتماعی هم نقش مهمی داشتند برای مثال در هنگام جشن‌ها و اعیاد، بازار پراغانی می‌شد یا در هنگام عزاداری‌ها، مراسم سوگواری در آنها برپا می‌کردند در هنگام اعتراض مردم بر علیه حکومت‌های ظالم، مردم در بازار جمع می‌شدند یا بازاریان مغازه‌ها را تعطیل می‌کردند
- ۱۸- فروشنده‌ای که می‌خواهد کسب حلال داشته باشد، باید چه کاری بکند؟ باید از کم‌فروشی و گرانفروشی پرهیز کند؛ زیرا در آمد حاصل از کم‌فروشی و گرانفروشی هرامم است

۱۹- الف) اگر در آینده فروشنده کالا یا محصولی باشید، چه نکاتی را رعایت می کنید؟ ۱- کیفیت محصولات خود را بالا ببریم ۲- از تبلیغات استفاده می کنیم ۳- حقوق فریدار را رعایت می کنیم

ب) با مشتری ها چگونه رفتار می کنید؟ با او ارتباطی دوستانه داریم و او را در فرید کالای مورد نظر به صورت صمیمی راهنمایی می کنیم.

نکته: انسان ها همواره به صورت گروهی و اجتماعی زندگی کرده اند

نکته: انسان ها پی برده اند که نمی توانند به تنهایی همه چیزهای مورد نیاز خود را تولید کنند.

نکته: انسان برای آنکه بتواند به حیات و زندگی خود ادامه دهد، باید تولید کند.

نکته: برای تولید هر محصولی، نیروی انسانی باید دانش و مهارت لازم را داشته باشد.

نکته: توزیع در لغت به معنی پیش کردن است.

نکته: از زمان ساخت اولین شهر ها در ایران، یکی از مکان های مهم شهر، بازار بوده است

درس ۸ (مصرف)

۱- مصرف کننده چه کسی است؟ مصرف کننده کسی است که کالاها و فرمات را به منظور رفع نیاز های خود می خورد.

۲- خرید و فروش با چه وسیله ای صورت می گیرد؟ با پول.

۳- خریدار چگونه از کارت خرید اعتباری خود (عابر کارت) استفاده می کند؟ فریدار با استفاده از کارت فرید

اعتباری خود به ازای مبلغ کالا از پولی که در بانک دارد برداشت و به حساب فروشنده می ریزد.

۴- به نظر شما کدام شکل مبادله پول بهتر است (با توجه به مطالب صفحه ی ۳۵ و ۳۶ کتاب درسی)؟ روش های

الکترونیکی (اینترنتی - پیامکی - خودپردازها و ...)

۵- چند مورد از حقوق مصرف کنندگان را بیان کنید؟ ۱- قوانین و مقرراتی که برای حفظ حقوق مصرف کنندگان به وجود آمده است

آمره است ۲- برچسب مشخصات کالا ۳- نشان استاندارد کالا

۶- دو مورد از قوانین و مقرراتی را که برای حفظ حقوق مصرف کنندگان به وجود آمده است، بیان کنید. ۱- طبق قانون

اگر کسی در مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی رنگ ها و مواد تقلبی به کار ببرد، حتی اگر به مصرف کننده

آسیبی نرسیده باشد سازنده آن ماده به زندان محکوم می شود ۲- کسی نمی تواند بدون گرفتن مجوز، کارگاه تولید مواد

غذایی یا سایر کالاها تأسیس کند.

۷- روی برچسب مشخصات کالا چه مواردی درج می شود؟ اطلاعاتی از قبیل شماره جواز تولید، آدرس محل کارخانه یا

محل تولید، قیمت کالا، مواد به کار رفته در آن و تاریخ مصرف (در مورد مواد غذایی و بهداشتی) نکات ایمنی و ...

درج شده است.

۸- این جمله را با ذکر دو مثال توضیح دهید.

« تولیدکننده هر کالایی باید یک سری ویژگی ها و معیار هایی را برای تولید یک کالا رعایت کند »

۱- در یک ماده فوراکلی استاندارد (بیسکویت ، رب گوجه ، کمپوت ، روغن و...) باید مواد افزودنی یا رنگ های مجاز به حدی باشد که به بدن آسیبی نرساند ۲- در مواد بهداشتی (کرم ، شامپو ، مایع ظرفشویی ، صابون) مواد شیمیایی به کار رفته باید به اندازه لازم باشد تا به پوست و بدن آسیب نرساند .

۹- وسایل الکتریکی و وسایل گرمایش مانند بخاری اگر استاندارد نباشند ، چه مشکلی به وجود می آید ؟ ایمنی استفاده کنندگان به خطر می افتد .

۱۰- وظیفه ی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران چیست ؟ بیشتر تولیدکنندگان وسیله یا ماده ای را که تولید می کنند به این مؤسسه می فرستند تا کیفیت آن بررسی شود . اگر کیفیت کالایی توسط این مؤسسه تأیید شود ، اجازه می دهد که علامت مخصوص استاندارد را روی آن کالا چاپ کنند .

۱۱- شما بین دو کالای مشابه که یکی مهر استاندارد دارد و دیگری ندارد کدام را انتخاب می کنید ؟ چرا ؟ کالایی را که مهر استاندارد دارد - زیرا کیفیت آن کالا مورد تأیید کشور ایران و مورد اطمینان است .

۱۲- مصرف گرایی یعنی چه ؟ مصرف گرایی یعنی اینکه بدون داشتن نیاز واقعی بخواهیم برای تفریح یا خودنمایی و چشم و همپشمی با دیگران کالاهایی را بخریم

۱۳- این علامت که روی برخی کالاها وجود دارد نشانه چیست ؟ علامت استاندارد که نشانه کیفیت کالا است .

۱۴- از نظر دین اسلام ، تولید و مصرف کالا باید به چه منظوری صورت بگیرد ؟ برای رفع نیاز انسان تا او بتواند به کارهای مهم تر بپردازد .

۱۵- مصرف گرایی چه آسیب های اخلاقی برای مردم ایجاد می کند ؟ خانواده های فقیر و پولدار را از هم دورتر می کند ، تمایل گرایی ، از دست دادن اعتماد به نفس و گسترش روحیه مادی گرایی

۱۶- مضرّات استفاده از نایلون و ظروف یک بار مصرف پلاستیکی چیست ؟ پلاستیک بیش از صد سال در طبیعت می ماند و طول می کشد تا تجزیه شود . کیسه های نایلونی در صورت وارد شدن به آب ها موجب فکلی دلفین ها ، لاک پشت ها و پرندگان دریایی می شوند . ترکیبات شیمیایی نایلون ها ، فاک ها را آلوده می کند و از طریق گیاهان به زنجیره غذایی انسان وارد می شود و به سلامت انسان ضرر می رساند .

۱۷- این علامت که بر روی برچسب بسته بندی برخی کالاها وجود دارد ، نشانه چیست ؟ علامت

بازیافت کالا است . یعنی این کالا پس از استفاده می تواند دوباره بازیافت شود و محصولات جدیدی با آن تولید شود .

نکته : امروزه علاوه بر پول کاغذی از شیوه های دیگری نیز برای مبادله استفاده می شود . یکی از این شیوه ها کارت خرید اعتباری است .

نکته : هر زمان که شما چیزی می خرید ، مصرف کننده هستید .

نکته: تولید کنندگان و توزیع کنندگان نیز خود مصرف کننده هستند.

نکته: به منظور حفظ حقوق مصرف کنندگان، قوانین و مقرراتی بوجود آمده است که تخلف از آنها موجب جریمه یا مجازات می شود

نکته: استاندارد کلمه ای است انگلیسی به معنی نمونه قابل قبول.

نکته: مسئولیت مصرف کننده، مصرف درست است.

نکته: باید از مصرف گرایبی پرهیز کرد.

نکته: اسراف و ریخت و پاش، گناهی تابفشورنی است.

نکته: در جوامع امروز، مصرف گرایبی به شدت به محیط زیست آسیب رسانده است.

نکته: برخی از زباله ها به دلیل داشتن مواد شیمیایی خطرناک اند، مانند باتری ها. این مواد خاک ها را آلوده می

کنند و موجب بیماری هایی چون سرطان می شوند.

درس ۹ (من کجا زندگی می کنم؟)

۱- ویژگی های هر مکان به چند نوع تقسیم می شود؟ دو نوع: ویژگی های طبیعی، ویژگی های انسانی.

۲- ویژگی های طبیعی یک مکان شامل چه مواردی است؟ موقعیت جغرافیایی، نوع آب و هوا، ناهمواری ها، رودها، پوشش گیاهی و زندگی جانوری و ...

۳- ویژگی های انسانی یک مکان شامل چه مواردی است؟ تعداد جمعیت، فعالیت های اقتصادی، سواد، زبان، آثار تاریخی و ...

۴- دانش جغرافیا چه کمکی به ما می کند؟ دانش جغرافیا به ما کمک می کند که ویژگی های طبیعی و انسانی مکان های مختلف را بشناسیم و رابطه بین این ویژگی ها را بفهمیم.

۵- جغرافی دانان کار خود را چگونه آغاز می کنند؟ جغرافی دان ها معمولاً کار خودشان را با پرسش هایی درباره یک مکان آغاز می کنند و سپس درباره این پرسش ها تحقیق می کنند تا پاسخ آنها را پیدا کنند.

۶- پرسش های جغرافیایی با چه کلماتی آغاز می شوند؟ پرسش های جغرافیایی با کلماتی مانند کجا؟، چرا؟، چگونه؟، چه موقع؟ و چه کسانی؟ آغاز می شود.

۷- جغرافی دانان از چه ابزار و وسایلی برای شناخت محیط استفاده می کنند؟ ۱- نقشه ۲- عکس ۳- کره ی جغرافیایی ۴- کتاب ها و فرهنگ نامه ها ۵- رایانه و اینترنت

۸- نقشه ها چه چیزهایی را به ما نشان می دهند؟ نقشه ها مثل پدیده های طبیعی مانند کوه، رود، جنگل و پدیده های انسانی مثل راه ها، پل ها، سردها و ... را نشان می دهند.

۹- چند مورد از انواع نقشه ها را نام ببرید. نقشه ناهمواری ها، نقشه تقسیمات کشوری (استان ها)،

۱۰- هر کدام از نقشه های زیر چه چیزهایی را به ما نشان می دهند .

ردیف	نام نقشه	اطلاعاتی که به ما می دهد
۱	نقشه گردشگری	نمایش مکان های توریستی ، بازه های طبیعی و گردشگری ، آثار تاریخی ، هتل ها ، پمپ بنزین ها
۲	نقشه ناهمواری ها	نمایش پستی و بلندی های زمین ؛ مانند : کوه ها و رودها و دریاها و دشت ها و جلگه ها و ...
۳	نقشه تقسیمات کشوری	نمایش استان ها و شهرهای ایران و مراکز استان ها و ...
۴	نقشه راه ها	نمایش راه های زمینی مانند : راه آهن و شوسه و نمایش کوتاه ترین مسیر بین شهرها

۱۱- نقشه را تعریف کنید . نقشه، تصویری افقی از سطح زمین است که به نسبت مورد نیاز کوچک شده است .

۱۲- مقیاس خطی چه کمکی به ما می کند ؟ با استفاده از آن می توانیم فاصله واقعی مکان ها را روی زمین مناسبه کنیم .

۱۳- اگر بخواهیم فاصله ی دو مکان A و B را که روی نقشه وجود دارد بر روی زمین محاسبه کنیم ، چه می کنیم ؟ ابتدا با خط کش فاصله مکان ها را روی نقشه اندازه می گیریم ؛ سپس خط کش را با همان مقدار روی مقیاس فطی می گذاریم تا فاصله ی واقعی روی زمین را به دست آوریم .

نکته مهم : برای تبدیل سانتی متر به متر آن عدد را بر ۱۰۰ تقسیم می کنیم .

نکته مهم : برای تبدیل متر به کیلومتر آن عدد را بر ۱۰۰۰ تقسیم می کنیم .

۱۴- با توجه به نقشه به سؤالات زیر پاسخ دهید . (**نقشه صفحه ۴۵ کتاب درس را باز کنید**)

الف) اگر بخواهید از میدان انقلاب به ابتدای بلوار کشاورز بروید ، چه مسافتی (چند متر) را باید طی کنید ؟

(**این سوال با توجه به نقشه صفحه ۴۵ کتاب حل شود**)

{ راه حل : اول با خط کش فاصله میدان انقلاب تا ابتدای بلوار کشاورز را اندازه می گیریم که ۴ سانتی متر می شود ؛ سپس

با توجه به مقیاس نقشه (هر ۱ سانتی متر مساوی ۲۰۰ متر می شود) جواب را پیدا می کنیم . }

ب) اگر بخواهید از میدان انقلاب تا چهار راه فلسطین بروید چند متر را طی می کنید ؟

چند کیلومتر ؟

{ راه حل : اول با خط کش فاصله میدان انقلاب تا چهار راه فلسطین را اندازه می گیریم که ۵ سانتی متر می شود ؛ سپس

با توجه به مقیاس نقشه (هر ۱ سانتی متر مساوی ۲۰۰ متر می شود) جواب را پیدا می کنیم . }

- ۱۵- انواع عکس های جغرافیایی را نام ببرید . ۱- عکس های معمولی ۲- عکس های هوایی ۳- عکس های ماهواره ای
- ۱۶- عکس های هوایی چگونه گرفته می شود؟ عکس های هوایی با دوربین هایی که در هواپیما نصب می شود، گرفته می شود.
- ۱۷- کره جغرافیایی را تعریف کنید. کره جغرافیایی نمونه کوچکی از کره زمین است که می توان شکل واقعی بخش های مختلف سیاره زمین را روی آن مشاهده کرد.
- نکته: در زیر هر نقشه، خطی مشاهده می کنید که به آن مقیاس خطی می گویند.
- نکته: عکس های معمولی با دوربین از مناظر طبیعی، شهرها، خانه ها و فعالیت های انسانی گرفته می شود.
- نکته: از عکس های هوایی برای تهیه نقشه های جغرافیایی استفاده می شود.
- نکته: تصاویر ماهواره ای توسط ماهواره ها تهیه و به زمین فرستاده می شود.
- نکته: با مطالعه کتاب ها و فرهنگ نامه ها می توانیم با مکان های مختلف و شیوه های زندگی مردم در این مکان آشنا شویم.
- نکته: امروزه از طریق وارد شدن به پایگاه های اینترنتی، می توان اطلاعات را به صورت متن، تصویر، نقشه و حتی فیلم به دست آورد.

درس ۱۰ (ایران، خانه ما)

- ۱- وسعت کشور ما چقدر است؟ ۱۹۵ / ۶۴۸ / ۱ کیلومتر مربع
- ۲- در سال ۱۳۹۰ جمعیت کشور ما چقدر بوده است؟ ۷۵ میلیون نفر
- ۳- در سال ۱۳۹۰ تعداد شهرها و روستاهای کشور ما چقدر بود؟ بیش از ۱۳۰۰ شهر و ۵۰۰،۰۰۰ روستا داشته است.
- ۴- مردم کشور ما به چند بخش تقسیم می شوند؟ ۱- شهرنشین ۲- روستانشین ۳- عشایر
- ۵- چرا کشور ما را به استان های مختلف تقسیم کرده اند؟ برای اداره بهتر کشور، آن را به بخش هایی تقسیم کرده اند که به آن استان می گویند.
- ۶- شهرداری چه نوع مؤسسه ای است؟ شهرداری مؤسسه ای است که برای اداره بهتر شهر به وجود آمده و خدماتی به ساکنان شهر ارائه می کند.
- ۷- برخی از مهم ترین خدمات شهرداری را بیان کنید . ۱- احداث و تعمیر یا آسفالت فیابان ها، پل ها، تونل ها و پیاده روها برای رفعت و آمد بهتر شهرنشینان ۲- ایجاد فضای سبز و کاشتن درخت و نهال در مکان های مختلف شهر و احداث بوستان (پارک)، و زمین بازی کودکان ۳- نظافت کوچه ها و فیابان ها و جمع آوری و دفع زباله ها ۴- نظارت بر سافت و سازها ۵- ایجاد فرهنگ سراها و قانه های سلامت برای اوقات فراغت مردم ۶- نظارت بر حمل و نقل عمومی (اتوبوس، تاکسی، مترو) برای رفعت و آمد مردم

- ۷- شهرداری هزینه های لازم برای انجام خدمات خود را از چه راهی تأمین می کند؟ شهرداری بخشی از درآمد خود را از مردم دریافت می کند. برای مثال شهرنشینان باید هر سال مبلغی به عنوان عوارض نوسازی به شهرداری بپردازند.
- ۸- شما از چه راه هایی می توانید برای حفاظت از شهر با شهرداری همکاری کنید؟ زباله ها را در کنار فیابانها و بوی ها نریزیم و آنها را در ظرف های مخصوص بریزیم. - تلفن شهرداری منطقه را داشته باشیم تا در صورت دیدن هر نوع تلافی اطلاع دهیم. - باغچه های اطراف خانه و مدرسه را گل کاری کنیم. - به درختان صدمه نرسانیم. - از خانواده خود بخواهیم عوارض نوسازی و مالیات های خود را به موقع پرداخت کنند تا شهرداری بتواند به وظایف خود عمل کند.
- ۹- روستاها چگونه اداره می شوند؟ در روستا ها، شورای اسلامی روستا وجود دارد. ریش سفیدان و افراد با تجربه و مورد اعتماد روستا دور هم جمع می شوند و برای بهتر شدن وضع روستای خودشان، اقداماتی از قبیل ساختن یا تعمیر حمام، پل، و مدرسه، مسجد، قنات و امور دیگر، تصمیم گیری می کنند.
- ۱۰- نواحی مرتفع و بلند قسمت شمالی ایران را نام ببرید. ۱- کوه های آذربایجان در شمال غربی ۲- رشته کوه البرز در شمال ۳- کوه های فراسان در شمال شرقی
- ۱۱- قله های آتشفشانی کوه های آذربایجان را نام ببرید؟ سهند و سبلان
- ۱۲- قله های مهم رشته کوه البرز را نام ببرید؟ دماوند - توپال - علم کوه
- ۱۳- دامنه های شمالی رشته کوه البرز را با دامنه های جنوبی آن مقایسه کنید. در دامنه های شمالی رشته کوه البرز که رو به دریا قرار دارد، برف و باران فراوان می بارد. این دامنه ها پوشیده از جنگل های انبوه است؛ به عکس، دامنه های جنوبی البرز بدون رطوبت مانده و فقط در فصل زمستان برف و باران دریافت می کند و در نتیجه پوشش گیاهی کمتری دارند.
- ۱۴- رشته کوه زاگرس در کدام سمت قرار دارد؟ رشته کوه زاگرس در غرب ایران کشیده شده است و جهت آن شمال غربی - جنوب شرقی است.
- ۱۵- دامنه های شمال غربی زاگرس را باد دامنه های جنوبی آن مقایسه کنید. در دامنه های شمال غربی زاگرس برف و باران فراوانی می بارد اما هر چه به سمت جنوب زاگرس پیش می رویم از میزان برف و باران کاسته می شود.
- ۱۶- قله های بلند زاگرس را نام ببرید؟ الوند - زردکوه - دنا
- ۱۷- قله های بلند نواحی مرکزی ایران را نام ببرید؟ کمرکس - شیرکوه - هزار - لاله زار
- ۱۸- دو دشت وسیع ایران را نام ببرید. دشت کویر و دشت لوت
- ۱۹- چرا برخی از دشت ها حاصلخیزند؟ به دلیل داشتن خاک مساعد و آب و هوای مناسب
- ۲۰- جلگه چگونه تشکیل می شود؟ از بره های ماندن آبرفت رودها در طول زمان سرزمین حاصلخیزی به وجود می آید که جلگه نام دارد.
- ۲۱- کوهپایه یعنی چه؟ کوهپایه ها یعنی زمین هایی که از یکسو به کوه ها و از سوی دیگر به دشت ها مربوط می شود.

۲۲- ایران در کدام قسمت کره ی زمین واقع شده است؟ جنوب غربی آسیا

نکته مهم: نقشه صفحه ی ۴۸ کتاب مهم است

نکته مهم: نقشه صفحه ی ۵۱ کتاب مهم است

نکته: استان به وسیله استاندراری اداره می شود.

نکته: هر استان نیز به چند شهرستان تقسیم می شود.

نکته: در هر شهرستان تعدادی شهر و روستا وجود دارد.

نکته: یعنی اگر افراد بخواهند ساختمانی برای محل سکونت یا کسب و کار خود بسازند باید از شهرداری « پروانه ساقتمان » بگیرند.

نکته: همه جای ایران از نظر پستی و بلندی یکسان نیست. بخش هایی از ایران مرتفع و بلند و بخشهای دیگر پست و هموار هستند.

نکته: رشته کوه البرز مانند دیواری دریای فزر را از قسمت های دافلی کشور جدا می کند.

نکته: نواحی پست و هموار ایران شامل دشت ها و پلگه ها است.

نکته: پلگه ها نیز زمین های حاصلخیز و مناسبی برای کشاورزی هستند.

نکته: از علفزارها به عنوان پراکله استفاده می شود.

درس ۱۱ (تنوع زیستگاه های ایران)

۱- زیستگاه (زیست بوم) را تعریف کنید. به منطقه بزرگی که در آن مجموعه ای از گیاهان و جانوران خاص زندگی می کنند، زیستگاه (زیست بوم) می گویند.

۲- مهم ترین عاملی که موجب گوناگونی یا تنوع زیستگاه ها در کشور ما شده است، چیست؟ تنوع آب و هوایی.

۳- در ایستگاه هواشناسی چه چیزهایی را اندازه می گیرند؟ عناصر مختلف مثل دمای هوا، میزان بارندگی، میزان رطوبت، جهت وزش باد و سرعت وزش باد را اندازه گیری می کنند.

۴- مهم ترین عناصر آب و هوا چیست؟ دما و بارش

۵- کارشناسان آب و هوایی یک منطقه را چگونه تشخیص می دهند؟ با اندازه گیری میزان دما و بارش یک مکان، در طی ماه و سال می توان آب و هوای آنجا را تشخیص داد.

۶- میزان دمای هوای یک ناحیه را با کدام نمودار و چگونه نشان می دهند؟ میزان دمای هوای یک ناحیه را با نمودار قطبی و با رنگ قرمز نشان می دهند. (صفحه ۵۱ کتاب)

۷- میزان بارش یک ناحیه را با کدام نمودار و چگونه نشان می دهند؟ میزان بارش یک ناحیه را با نمودار ستونی و به رنگ آبی نشان می دهند. (صفحه ۵۸ کتاب)

۸- به طور کلی ایران را می توان به چند ناحیه آب و هوایی تقسیم نمود؟ نام ببرید. ۱- ناحیه ی معتدل و مرطوب فزری
۲- ناحیه ی معتدل و نیمه خشک کوهستانی ۳- ناحیه ی گرم و خشک دافلی ۴- ناحیه گرم و شرجی سواحل جنوب
۹- ناحیه ی معتدل و مرطوب خزری کجاست؟ (توضیح دهید) این ناحیه در کنار دریای فزری بین کوه های البرز و دریا واقع شده است و در تمام ماه های سال بارندگی دارد.

۱۰- شیوه ی آبیاری زمین های کشاورزی در ناحیه ی خزری چگونه است؟ در ناحیه فزری، برای کشت بیشتر محصولات کشاورزی از آب باران (دیم) استفاده می شود و فقط برفی از محصولات مانند برنج به آبیاری نیاز دارند.
۱۱- ناحیه ی معتدل و نیمه خشک کوهستانی کجاست؟ (توضیح دهید) این ناحیه، کوهستان های مرتفع ایران و کوهپایه های اطراف آنها را در برمی گیرد. در برفی ارتفاعات این ناحیه در هنگام زمستان برف زیادی می بارد و یخبندان های شدید به وجود می آید. به همین دلیل دارای زمستان های سرد و تابستان های معتدل است.
۱۲- ناحیه گرم و خشک داخلی کجاست؟ (توضیح دهید) این ناحیه که شامل نواحی مرکزی ایران است تابستان های گرم و خشک دارد.

۱۳- چرا نواحی مرکزی ایران گرم و خشک است؟ فشکی این ناحیه به دلیل آن است که فقط در چند ماه از سال، آن هم به مقدار کم باران می بارد. در بعضی از بخش های این ناحیه، بیابان هایی به وجود آمده است که ممکن است سال ها در آنها باران نباریده باشد؛ مانند بیابان لوت.

۱۴- پوشش گیاهی ناحیه گرم و خشک داخلی ایران چگونه است؟ این ناحیه از نظر پوشش گیاهی فقیر است و تنها گیاهان فشکی پسند مانند درختان تاغ و گز و بوته های خاردار در آنها قادر به رشد و نمو هستند.

۱۵- ناحیه گرم و شرجی سواحل جنوب کجاست؟ (توضیح دهید) این ناحیه در کناره های خلیج فارس و دریای عمان، از جلگه فوزستان تا بندر پابهار کشیده شده است. به طور کلی مناطق جنوبی ایران، تابستان های بسیار گرم و زمستان های ملایم دارد.

۱۶- چرا ناحیه ساحلی جنوب ایران، جزء نواحی خشک است ولی حالت شرجی دارد؟ زیرا میزان بارندگی در این ناحیه بسیار کم است. اما چون به دلیل وجود دریا و تبخیر آب های آن نم هوا زیاد است، حالت شرجی به وجود می آید.

۱۷- آیا در نواحی آب و هوایی گرم و خشک داخلی زراعت دیم امکان پذیر است؟ فیر - زیرا در این ناحیه باران خیلی کم می بارد.

۱۸- آیا در نواحی گرم و شرجی سواحل جنوبی، زراعت دیم امکان پذیر است؟ چرا؟ فیر - زیرا در این ناحیه باران خیلی کم می بارد.

۱۸- ناحیه شمال و جنوب ایران هر دو در کنار دریا قرار دارند، اما در ناحیه شمال بارندگی بسیار زیادی وجود دارد

. علت بارندگی زیاد این ناحیه چیست؟ زیرا در شمال بارهای سرد سیبری رطوبت دریای خزر را وارد ایران کرده و در برفور بارشته کوه البرز موجب بارندگی می شوند.

۱۹- برای هر ناحیه آب و هوایی چند شهر را نام ببرید. (موارد بیشتر در نقشه صفحه ۵۹ کتاب)

۱- ناحیه ی معتدل و مرطوب خزری: رشت - ساری - گرگان

۲- ناحیه ی معتدل و نیمه خشک کوهستانی: تبریز - همدان - اردبیل

۳- ناحیه ی گرم و خشک داخلی: سمنان - قم - زاهدان

۴- ناحیه گرم و شرجی سواحل جنوب: بندر عباس - بوشهر - آبادان

نکته مهم: نقشه صفحه ۵۹ کتاب مهم است

نکته: میزان دما و بارش را به صورت نمودار نشان می دهیم.

نکته: می توان دو نمودار دما و بارش را با یکدیگر ترکیب کرد. (صفحه ۵۸ کتاب)

نکته: ناحیه ی معتدل و مرطوب خزری، مرطوب ترین ناحیه آب و هوایی ایران به شمار می آید.

نکته: میزان بارندگی از غرب به شرق ناحیه معتدل خزری کاهش می یابد.

نکته: ناحیه خزری، تابستان ها و زمستان ها ی معتدل دارد.

نکته: در ناحیه ی خزری، جنگل های انبوه و مناظر زیبایی پدید آمده است.

نکته: در ناحیه معتدل و نیمه خشک کوهستانی با آنکه تقریباً ۹ ماه از سال باران دارد، در تابستان ها خشک است.

نکته: به دلیل بارش کافی در طی سال در ناحیه ی معتدل و نیمه خشک کوهستانی، کشاورزان می توانند زراعت ریم نیز داشته باشند.

نکته: در ناحیه خشک داخلی ایران، اختلاف دمای شب و روز زیاد است و تابستان ها هوا بسیار گرم می شود.

نکته: ناحیه ساحلی جنوب ایران، جزء نواحی خشک است.

درس ۱۲ (حفاظت از زیستگاه های ایران)

۱- مهم ترین عامل از بین رفتن یا در خطر قرار گرفتن گونه های گیاهی و جانوری چیست؟ فعالیت های نادرست انسان ها

۲- ما در بهره برداری از طبیعت و رفع نیازهای خودمان باید چه طور برنامه ریزی و فکر کنیم؟ باید طوری برنامه ریزی و فکر کنیم که کمترین آسیب به محیط زیست وارد شود.

۳- نابود شدن درختان یک جنگل چه پیامدهایی به دنبال دارد؟ وقتی درختان جنگلی در یک ناحیه نابود می شوند، جانورانی نیز که غذایشان را در این جنگل ها به دست می آورند، از بین می روند و تعادل طبیعت به هم می خورد.

۴- چند مورد از عواملی را که موجب تخریب زیستگاه‌ها می‌شود را بیان کنید .

۱- از بین بردن جنگل‌ها و مراتع برای سافتن راه و سافتن خانه‌ها یا شهرها ، بدون تفکر و برنامه‌ریزی ۲- قطع درختان برای تأمین زغال و سوخت ۳- شکار بیش از حد و صید بی‌رویه جانوران ۴- تولید زیاده توسط انسان ۵- افزایش جمعیت که موجب افزایش فعالیت‌های کارخانه‌ای و افزایش حمل و نقل و تولید مواد سمی می‌شود .

۵- شکار غیر مجاز جانوران چه پیامدی به دنبال دارد؟ وقتی شکارچیان برای تفریح یا استفاده از پوست ، شاخ‌ها و استخوان ، حیواناتی مثل گورخر، آهو یا پرندگان را در یک دشت ماصره و به آنها حمله می‌کنند ، به تدریج نسل این گونه‌ها رو به کاهش می‌گذارد یا در فطر انقراض قرار می‌گیرد .

۶- افزایش جمعیت موجب چه پیامدی برای محیط زیست دارد؟ هر چه جمعیت بیشتر می‌شود ، فعالیت‌های کارخانه‌ای و حمل و نقل و تولید مواد سمی هم بیشتر می‌شود . گازه‌های سمی که از اتومبیل‌ها یا کارخانه‌ها به هوا و آب وارد می‌شوند یا سم‌هایی که در آفت‌کش‌های کشاورزی وجود دارد ، اثرات بدی بر زندگی گیاهان و جانوران دارند .

۷- مهم‌ترین عامل نابودی حیات وحش چیست؟ تفریب زیست‌گاه

۸- مهم‌ترین دلایل حفاظت از زیست‌گاه‌ها را نام ببرید . ۱- سپاسگزاری از نعمت‌های فراواند ۲- لذت بردن از زیبایی‌ها و تفکر در آفرینش ۳- حق حیات همه‌ی موجودات زنده ۴- وابستگی موجودات زنده به یکدیگر ۵- فواید گیاهان و جانوران

۹- انسان‌ها تا چه حدی می‌توانند از طبیعت استفاده کنند؟ انسان‌ها می‌توانند فقط در حدی که نیازهایشان را برآورده کنند ، از طبیعت بهره‌برداری کنند و حق ندارند با زیاده روی طبیعت را نابود کنند .

۱۰- وقتی یک گونه‌ی زیستگاه نابود شود ، چه مشکلی به وجود می‌آید؟ وقتی برفی گونه‌های یک زیستگاه نابود می‌شوند ، غذای برفی گونه‌های دیگر کم می‌شود و آن گونه نیز شروع به کاهش می‌کند ، در نتیجه تعادل زندگی در آنها به هم می‌فورد .

۱۱- گیاهان و جانوران چه فوایدی برای انسان‌ها دارند؟ بعضی از جانوران و گیاهان منابع غذایی برای انسان‌ها هستند . بعضی دیگر از گیاهان خاصیت دارویی دارند و برای درمان بیماری‌ها استفاده می‌شوند .

۱۲- مهم‌ترین وظیفه سازمان حفاظت از محیط زیست چیست؟ مراقبت از زیستگاه‌های طبیعی کشور و جلوگیری از تفریب و آلودگی آنها است .

www.my-dars.ir

۱۳- وظایف محیط بان‌ها چیست؟ محیط بان‌ها مسئول اجرای قوانین و مقررات محیط زیست در یک منطقه هستند . محیط بان‌ها از منطقه تحت نظارت خود ، بازدید می‌کنند و کلیه کارهایی را که موجب تفریب محیط زیست می‌شوند شناسایی می‌کنند .

۱۴- بعضی از کارهایی که ما می‌توانیم برای حفاظت از محیط زیست انجام دهیم ، نام ببرید .

۱- هرگز گل‌ها را نچینید . گل‌های وحشی را در مسیر راه‌ها و چاره‌ها نگردانید .

۲- در صورتی که می‌توانید ، در محل زندگی خودتان درخت و گل بکارید تا زیستگاه طبیعی کوچکی برای حیوانات درست

- ۳- پرنده ها در زمستان که آب های مناطق سرد یخ می زند ، مایوسانه به دنبال آب می گردند . می توان با گذاشتن یک ظرف آب در حیاط خانه به صدها پرنده کمک کرد .
- ۴- در هنگام ریزش برف ، باید برای حیوانات غذا ریفت تا از مرگ آنها جلوگیری شود .
- ۵- ته همانده سفره را با حفظ نظافت در گوشه ای از بالکن یا باغچه بریزیم تا به تغذیه پرندهگان کمک کنیم .
- ۶- استفاره از کاغذ مساوی است با بریدن درفتان بنگلی ! در مصرف کاغذ و دستمال کاغذی بسیار دقت کنید .
- ۷- کاغذها و روزنامه های باطله را جدا کنیم تا بازیافت شوند .
- ۸- تصمیم بگیریم حیوانات خشک شده یا وسایل تزئینی که از اعضای بدن حیوانات درست شده (مثل عاج فیل) نفریم .
- ۹- اگر به منطقه بنگلی می رویم ، تا حد ممکن (امکان) آتش روشن نکنیم و اگر این کار را کردیم در هنگام ترک محل آن را کاملا خاموش کنیم .
- ۱۰- اگر آلودگی مهمی در محل زندگی شما رخ داد با مسئولان سازمان حفاظت محیط زیست یا شهرداری منطقه تماس بگیرید و به آنها اطلاع دهید .
- ۱۱- منطقه ی حفاظت شده به کجا گفته می شود ؟ سازمان حفاظت محیط زیست ، برخی از مناطق کشور را که در آنها حفظ و تکثیر نسل جانوران یا گیاهان اهمیت خاصی دارد ، به عنوان منطقه حفاظت شده اعلام می کند . این منطقه ممکن است جنگل یا مرتع یا دشت و کوهستان باشد .
- ۱۲- سه مورد از مناطق حفاظت شده ی ایران را نام ببرید . منطقه جنگل های حرا در آب های فلیج فارس و دشت ارژن در فارس و اشترانکوه در لرستان
- ۱۷- از اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی که در زیر آمده است ، چه می فهمید ؟
- اصل ۵۰ قانون اساسی : در جمهوری اسلامی ایران ، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسل های بعد باید در آن حیات رو به رشدی داشته باشند ، وظیفه عمومی تلقی می گردد و ...
- پاسخ : حفاظت از محیط زیست مخصوص سازمان حفاظت از محیط زیست نیست ، بلکه وظیفه همه ما است .
- نکته : شرایط جغرافیایی ایران موجب شده است که ایران تنوع زیادی در گونه های گیاهی و جانوری داشته باشد .
- نکته : تا کنون حدود ۹۰۰۰ گونه گیاهی در ایران شناسایی و نامگذاری شده است
- نکته : حشرات ایران را حدود ۶۰۰۰۰ گونه تخمین زده اند .
- نکته : بعضی از گونه های گیاهی و جانوری مخصوص سرزمین ایران هستند و در جاهای دیگر جهان یافت نمی شوند .
- نکته : یکی از مشاغل مهم در سازمان حفاظت از محیط زیست ، « محیط بانی » است .
- نکته : حفاظت از محیط زیست مخصوص سازمان حفاظت از محیط زیست نیست ، بلکه وظیفه همه ما است .
- نکته : شکار و صید یا قطع درختان و از بین بردن گیاهان در منطقه حفاظت شده ممنوع است .

گروه آموزشی عصر

ASR_Group @ outlook.com

@ASRschool2

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir